

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพ ปัจจัยพื้นฐานกับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลป่าซาง จังหวัดลำพูน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและแบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 4 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 ความเชื่อด้านสุขภาพ
- ตอนที่ 3 การปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่
- ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพและปัจจัยพื้นฐานกับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ของโรงพยาบาลป่า
 ชาง จังหวัดลำพูน ที่ยังสูบบุหรี่ ในระหว่างเดือน มกราคม - มิถุนายน 2553 จำนวน 125 คน จาก
 จำนวนผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 536 คน คิดเป็นร้อยละ 23.32 โดยผู้ศึกษาสามารถเก็บข้อมูลกลุ่ม
 ตัวอย่างได้ครบถ้วน จำนวน 102 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 69.60
 มีอายุช่วง 60 - 69 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 39.22 กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 68.09 ปี ระดับ
 การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 85.30 มีรายได้เฉลี่ย 2,177.74 บาทต่อเดือน มี
 ปัญหาด้านการเงินในครอบครัว ร้อยละ 88.23 มีประวัติสูบบุหรี่ในครอบครัวและ/หรือเพื่อนใกล้ชิด
 สูบบุหรี่ ร้อยละ 66.70 และระยะเวลาที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 - 5 ปี คิด
 เป็นร้อยละ 74.50 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (n = 102)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	71	69.60
หญิง	31	30.40
อายุ		
40 – 49 ปี	4	3.92
50 – 59 ปี	14	13.73
60 – 69 ปี	40	39.22
70 – 79 ปี	28	27.45
80 – 89 ปี	14	13.72
ตั้งแต่ 90 ปีขึ้นไป	2	1.96
ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) – ปี	68.09 (10.49)	
พิสัย – ปี	41 – 96	
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	14	13.73
ประถมศึกษา – มัธยมศึกษา	88	86.27
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
500 – 2,500 บาท	68	66.70
2,501 – 4,000 บาท	23	22.50
4,001 – 6,000 บาท	8	7.80
6,001 – 8,000 บาท	1	1.00
ตั้งแต่ 8,001 บาทขึ้นไป	2	2.00
ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) – บาท	2,177.75 (2,218.72)	
พิสัย – บาท	500 – 13,300	

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (n = 102) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาด้านการเงิน		
ไม่มีเลย	12	11.80
มีบ้างเล็กน้อย	42	41.20
มีปานกลาง	34	33.30
มีมาก	14	13.70
ประวัติการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัวและ /หรือเพื่อนใกล้ชิด		
ไม่มี	34	33.30
มี	68	66.70
ระยะเวลาที่เป็นโรค COPD		
1-5 ปี	76	74.50
6-10 ปี	19	18.60
11-15 ปี	1	1.00
16-20 ปี	5	4.90
ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป	1	1.00
ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) - ปี	4.66 (4.54)	
พิสัย - ปี	1-25	

ตอนที่ 2 ความเชื่อด้านสุขภาพ

จากการศึกษาพบว่า ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 139.84 จากช่วงคะแนน 98 - 167 คะแนน)

เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า แรงจูงใจด้านสุขภาพ อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 32.68 จากช่วงคะแนน 22 - 40 คะแนน) การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการสูบบุหรี่ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 22.07 จากช่วงคะแนน 16 - 29 คะแนน) การรับรู้ความรุนแรงของโรคอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 31.18 จากช่วงคะแนน 17 - 41 คะแนน) การรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 28.32 จากช่วงคะแนน 17 - 35 คะแนน) และการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 25.60 จากช่วงคะแนน 7 - 35 คะแนน) ดังแสดงในตารางที่ 2

เมื่อพิจารณาจำนวน ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างในมิติของแรงจูงใจด้านสุขภาพ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคจากการสูบบุหรี่ การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ และการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ โดยแยกรายชื่อ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3 - 7 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ คะแนนความเชื่อด้านสุขภาพ โดยรวมและรายด้าน ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 102)

ตัวแปร	จำนวน ข้อ	พิสัย	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ คะแนน ความเชื่อ*
ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม	37	98-167	139.84	13.02	สูง
ความเชื่อด้านสุขภาพรายด้าน					
1. แรงจูงใจด้านสุขภาพ	8	22-40	32.68	3.24	สูง
2. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค	6	16-29	22.07	2.51	ปานกลาง
3. การรับรู้ความรุนแรงของโรค	9	17-41	31.18	4.99	ปานกลาง
4. การรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติตน เพื่อเลิกสูบบุหรี่	7	17-35	28.32	4.35	สูง
5. การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตน เพื่อเลิกสูบบุหรี่	7	7-35	25.60	4.67	ปานกลาง

* เกณฑ์การแบ่งระดับความเชื่อด้านสุขภาพ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำ ปานกลาง และสูง โดยคำนวณจากการหาอันตรายภาคชั้นโดยใช้ค่าพิสัย ซึ่งหาจากคะแนนสูงสุดลบคะแนนต่ำสุด แล้วเอาผลลัพธ์มาแบ่งเป็น 3 ช่วง (ดังแสดงรายละเอียดในบทที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย ของความคิดเห็นของผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างในมิติของ
แรงจูงใจด้านสุขภาพ (แยกรายชื่อ)

แรงจูงใจด้านสุขภาพ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	คะแนนเฉลี่ย
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. ถ้าข้าพเจ้าเอาใจใส่ดูแลสุขภาพ ของตนเองอยู่เสมอ จะทำให้ความ เจ็บป่วยต่าง ๆ น้อยลง	42 (41.20)	57 (55.90)	2 (2.00)	1 (1.00)	0 (0.00)	4.37
2. ข้าพเจ้ามีโอกาสป่วยได้ง่ายกว่า คนที่ไม่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง	19 (18.60)	58 (56.90)	10 (9.80)	14 (13.70)	1 (1.00)	3.78
3. ความเจ็บป่วยของข้าพเจ้าเป็น เรื่องของโชคชะตา *	9 (8.80)	28 (27.50)	17 (16.70)	30 (29.40)	18 (17.60)	3.19
4. การรับประทานอาหารจำนวน เหมาะสม ครบทั้ง 5 หมู่เป็นประจำ ช่วยให้สุขภาพแข็งแรง	52 (51.00)	48 (47.10)	1 (1.00)	0 (0.00)	1 (1.00)	4.47
5. การออกกำลังกายสม่ำเสมอ อย่างน้อยที่สุด 3 ครั้งใน 1 สัปดาห์ ช่วยให้สุขภาพแข็งแรง	49 (48.00)	50 (49.00)	2 (2.00)	0 (0.00)	1 (1.00)	4.43
6. การฝึกหายใจและการฝึกไออย่าง มีประสิทธิภาพจะช่วยบรรเทา อาการหอบเหนื่อยได้	39 (38.20)	53 (52.00)	6 (5.90)	3 (2.90)	1 (1.00)	4.23
7. การรับประทานยาหรือใช้ยาสูด พ่นอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเป็นน สิ่งสำคัญสำหรับผู้ป่วยโรคปอด อุดกั้นเรื้อรัง	51 (50.00)	45 (44.10)	4 (3.90)	2 (2.00)	0 (0.00)	4.42
8. ข้าพเจ้าจะเลิกสูบบุหรี่ถ้าแพทย์ แนะนำให้เลิก	21 (20.60)	47 (46.10)	23 (22.50)	11 (10.80)	0 (0.00)	3.76

หมายเหตุ * เป็นข้อความเชิงลบ

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างในมิติของการรับรู้โอกาส เสี่ยงของการเป็นโรครจากการสูบบุหรี่ (แยกรายข้อ)

การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรครจากการสูบบุหรี่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	คะแนนเฉลี่ย
	อย่างยิ่ง	อย่างยิ่ง			อย่างยิ่ง	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	
1. ข้าพเจ้าเป็นโรครปอดอุดกั้นเรื้อรัง อาจมีสาเหตุจากการสูบบุหรี่	40 (39.20)	46 (45.10)	12 (11.80)	3 (2.90)	1 (1.00)	4.19
2. ข้าพเจ้ามีโอกาสเป็นโรครต่างๆเช่น มะเร็งปอด โรครหัวใจขาดเลือด โรคร หลอดเลือดสมองตีบตัน ได้มากกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่	37 (36.30)	51 (50.00)	11 (10.80)	3 (2.90)	0 (0.00)	4.20
3. ข้าพเจ้ามีโอกาสเกิดภาวะ สมรรถภาพทางเพศเสื่อม ได้มากกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่	24 (23.50)	46 (45.10)	25 (24.50)	7 (6.90)	0 (0.00)	3.85
4. ข้าพเจ้ามีโอกาสเกิดโรครแผลใน กระเพาะอาหารได้มากกว่าคนที่ไม่ สูบบุหรี่	14 (13.70)	49 (48.00)	23 (22.50)	12 (11.80)	4 (3.90)	3.56
5. การสูบบุหรี่ไม่มีผลทำให้การ ดำเนินของโรครที่ ข้าพเจ้าเป็นอยู่นั้น แย่ลง *	18 (17.60)	49 (48.00)	14 (13.70)	17 (16.70)	4 (3.90)	2.41
6. ข้าพเจ้ามีโอกาสเกิดโรครแทรก ซ้อน เช่น ความดันโลหิตสูง ได้ง่าย กว่าคนทั่วไป	19 (18.60)	62 (60.80)	11 (10.80)	8 (7.80)	2 (2.00)	3.86

หมายเหตุ * เป็นข้อความเชิงลบ

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างในมิติของการรับรู้ความรุนแรงของโรค (แยกรายข้อ)

การรับรู้ความรุนแรงของโรค	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	คะแนนเฉลี่ย
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. ข้าพเจ้ากังวลใจอย่างมากเกี่ยวกับเรื่องโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง	18 (17.60)	46 (45.10)	7 (6.90)	22 (21.60)	9 (8.80)	3.41
2. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าร่างกายอ่อนแอลงหลังจากเป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง	15 (14.70)	55 (53.90)	10 (9.80)	14 (13.70)	8 (7.80)	3.54
3. โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ข้าพเจ้าเป็นมีผลกระทบต่อการทำงานในชีวิตประจำวัน	12 (11.80)	57 (55.90)	9 (8.80)	15 (14.70)	9 (8.80)	3.47
4. โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเป็นโรคที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้	22 (21.60)	46 (45.10)	7 (6.90)	22 (21.60)	9 (8.80)	3.81
5. อาการของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังจะไม่รุนแรงขึ้น แม้ว่าข้าพเจ้าจะยังสูบบุหรี่ต่อไป *	9 (8.80)	40 (39.20)	22 (21.60)	27 (26.50)	4 (3.90)	2.77
6. โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวของข้าพเจ้า	5 (4.90)	32 (31.40)	24 (23.50)	34 (33.50)	7 (6.90)	2.94
7. โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีผลกระทบต่อการเงินของข้าพเจ้า	13 (12.70)	44 (43.10)	15 (14.70)	27 (26.50)	3 (2.90)	3.36
8. ข้าพเจ้ารู้สึกทุกข์ทรมานกับอาการต่างๆเมื่อภาวะโรคกำเริบ	34 (33.30)	47 (46.10)	6 (5.90)	13 (12.70)	2 (2.00)	3.96
9. ปัญหาที่เกิดจากโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเป็นปัญหาที่จะคงอยู่อีกนาน	22 (21.60)	57 (55.90)	16 (15.70)	5 (4.90)	2 (2.00)	3.90

หมายเหตุ * เป็นข้อความเชิงลบ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างในมิติของการรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ (แยกรายชื่อ)

การรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	คะแนนเฉลี่ย
	อย่างยิ่ง				อย่างยิ่ง	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. การเลิกสูบบุหรี่จะช่วยให้โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ข้าพเจ้าเป็นลดความรุนแรง	32 (31.40)	50 (49.00)	12 (11.80)	8 (7.80)	0 (0.00)	4.04
2. ถ้าข้าพเจ้าเลิกสูบบุหรี่ได้จะเป็นผลดีต่อสุขภาพอนามัยของข้าพเจ้าเองและครอบครัว	39 (38.20)	56 (54.90)	6 (5.90)	1 (1.00)	0 (0.00)	4.30
3. การเลิกสูบบุหรี่สามารถช่วยลดอันตรายที่จะเกิดกับสุขภาพของข้าพเจ้า เช่น ถุงลม, ปอด, หัวใจ และหลอดเลือด	37 (36.30)	60 (58.80)	5 (4.90)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.31
4. การเลิกสูบบุหรี่จะช่วยลดโอกาสเกิดโรคแทรกซ้อน เช่น โรคความดันโลหิตสูง	33 (32.40)	57 (55.90)	6 (5.90)	1 (1.00)	0 (0.00)	4.14
5. การเลิกสูบบุหรี่จะทำให้ข้าพเจ้าทำงานได้มากและนานขึ้น	25 (24.50)	48 (47.10)	10 (9.80)	18 (17.60)	1 (1.00)	3.76
6. การเลิกสูบบุหรี่จะทำให้ข้าพเจ้ารับรสอาหารดีขึ้น (เจริญอาหาร)	28 (27.50)	52 (51.00)	11 (10.80)	10 (9.80)	1 (1.00)	3.94
7. ข้าพเจ้าจะคลายความวิตกกังวลเกี่ยวกับโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ถ้าข้าพเจ้าเลิกสูบบุหรี่ตั้งแต่วันนี้	19 (18.60)	57 (55.90)	16 (15.70)	8 (7.80)	2 (2.00)	3.81

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างในมิติของการ
รับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ (แยกรายชื่อ)

การรับรู้อุปสรรคในการ ปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น	ไม่เห็น	คะแนน เฉลี่ย
	อย่างยิ่ง			ด้วย	ด้วย อย่างยิ่ง	
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. การเลิกสูบบุหรี่ทำให้ข้าพเจ้า กระวนกระวายใจอย่างมาก	24 (23.50)	45 (44.10)	9 (8.80)	20 (19.60)	4 (3.90)	3.63
2. ถึงแม้ข้าพเจ้าจะเลิกสูบบุหรี่ ข้าพเจ้าก็ยังคงเป็น โรคปอดอุดกั้น เรื้อรังต่อไป *	26 (25.50)	57 (56.90)	14 (13.70)	4 (3.90)	1 (1.00)	4.01
3. สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนๆ ของข้าพเจ้าคงเห็นว่าเป็นเรื่อง เป็นไปได้ ที่ข้าพเจ้าจะเลิกสูบ บุหรี่	13 (12.70)	46 (45.10)	17 (16.70)	21 (20.60)	5 (4.90)	3.40
4. การเลิกสูบบุหรี่อาจต้องใช้ระยะ เวลานาน	25 (24.50)	62 (60.80)	5 (4.90)	7 (6.90)	3 (2.90)	3.97
5. การเลิกสูบบุหรี่จะทำให้ข้าพเจ้า ความคิดไม่แล่น	15 (14.70)	47 (46.10)	19 (18.60)	19 (18.60)	2 (2.00)	3.53
6. การเลิกสูบบุหรี่อาจทำให้ข้าพเจ้า ต้องทำสิ่งอื่นที่ยุ้งยากกว่า (เช่น เคี้ยวหมากฝรั่ง อมยาอม)	14 (13.70)	48 (47.10)	9 (8.80)	30 (29.40)	1 (1.00)	3.43
7. ข้าพเจ้าไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้ ด้วยตนเอง	23 (22.70)	41 (40.20)	19 (18.60)	14 (13.70)	5 (4.90)	3.62

หมายเหตุ * เป็นข้อความเชิงลบ

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่

คะแนนการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.21 คะแนน จากช่วงคะแนน 16 - 37 คะแนน และคะแนนการปฏิบัติตนส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.00 อยู่ในระดับต่ำ รองลงมา คืออยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 40.20 และอยู่ในระดับสูง เพียงร้อยละ 7.80 ดังแสดงในตารางที่ 8

เมื่อแยกตามการปฏิบัติเป็นรายข้อพบว่า สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติเป็นประจำมากที่สุด คือ จะไม่นั่งโต๊ะอาหารหลังรับประทานอาหารเย็นเพราะมักจะสูบบุหรี่หลังจากรับประทานอาหารเสมอ ร้อยละ 43.10 และน้อยที่สุด คือ การเข้าร่วมกลุ่มหรือชมรมเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 1.00 สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติเป็นบางครั้งมากที่สุด คือ พยายามหาสิ่งอื่น เช่น หมากฝรั่งหรือลูกอมแทนเมื่ออยากสูบบุหรี่ ร้อยละ 46.10 รองลงมา ได้แก่ จะสูบบุหรี่ตามความต้องการของตนเองเสมอ ร้อยละ 44.10 และน้อยที่สุด คือ การเข้าร่วมกลุ่มหรือชมรมเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 10.86 และสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยปฏิบัติมากที่สุด คือ การเข้าร่วมกลุ่มหรือชมรมเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 88.20 รองลงมา คือ ยึดมั่นในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือเพื่อเป็นกำลังใจในการเลิกสูบบุหรี่ ร้อยละ 66.70 และที่น้อยที่สุดคือ จะไม่นั่งโต๊ะอาหารหลังรับประทานอาหารเย็นเพราะมักจะสูบบุหรี่หลังจากรับประทานอาหารเสมอ ร้อยละ 15.70 ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 8 คะแนนการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 102)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
คะแนนการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่		
14 – 23	53	52.00
24 – 33	41	40.20
34 – 42	8	7.80
รวม	102	100.00
ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	24.21 (4.97)	
พิสัย	16 - 37	

หมายเหตุ :

14 - 23 มีการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ต่ำ

24 - 33 มีการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ปานกลาง

34 - 42 มีการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่สูง

ตามเกณฑ์การแบ่งระดับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ ดังรายละเอียดในบทที่ 3

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม การปฏิบัติ (n = 102)

การปฏิบัติตนเพื่อการเลิกสูบบุหรี่	ปฏิบัติเป็น ประจำ	ปฏิบัติเป็น บางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ท่านจะไม่นั่งโต๊ะอาหารหลังจาก รับประทานอาหารเย็น เพราะท่านมัก จะสูบบุหรี่หลังจากรับประทานอาหาร อาหารเสมอ	44 (43.10)	42 (41.20)	16 (15.70)
2. ท่านจะอาบน้ำทันที เมื่อท่านมีอาการ หงุดหงิด ไม่สบายใจ เนื่องจากอยาก สูบบุหรี่	10 (9.80)	43 (42.20)	49 (48.00)
3. ท่านจะเก็บบุหรี่และอุปกรณ์การสูบ บุหรี่ของท่านทิ้งไปทั้งหมด	16 (15.60)	43 (42.20)	43 (42.20)
4. ท่านพยายามชักชวนให้เพื่อนและ สมาชิกในครอบครัวของท่านที่สูบ บุหรี่ เลิกบุหรี่ด้วย	11 (10.70)	38 (37.30)	53 (52.00)
5. ท่านเก็บเงินที่จะซื้อบุหรี่เพื่อสูบ เอาไว้ เพื่อนำไปซื้อสิ่งของต่างๆ ให้ กับตนเองหรือคนที่ท่านรัก	14 (13.70)	36 (35.30)	52 (51.00)
6. ท่านพยายามหาสิ่งอื่น เช่น หมากฝรั่ง หรือลูกอมแทน เมื่ออยากสูบบุหรี่ มาก	20 (19.60)	47 (46.10)	35 (34.30)
7. ท่านยึดมั่นในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่าน นับถือ เพื่อเป็นกำลังใจในการเลิกสูบ บุหรี่	11 (10.80)	23 (22.50)	68 (66.70)
8. ท่านสูบบุหรี่เพียงเล็กน้อย (ครึ่งมวน) เมื่ออยากสูบบุหรี่ *	40 (39.20)	44 (43.20)	18 (17.60)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการปฏิบัติ (n = 102) (ต่อ)

การปฏิบัติตนเพื่อการเลิกสูบบุหรี่	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
9. ท่านจะสูบบุหรี่ตามความต้องการของตนเองเสมอ *	36 (35.30)	45 (44.10)	21 (20.60)
10. ทุกครั้งที่ท่านอยากสูบบุหรี่ ท่านมักจะหายใจเข้าออกช้าๆ ทำต่อไปเรื่อยๆ จนความรู้สึกอยากสูบบุหรี่หายไป	17 (16.60)	42 (41.20)	43 (42.20)
11. เมื่อท่านอยากสูบบุหรี่ ท่านมักจะดูโทรทัศน์ ฟังเพลงไปเพราะ อ่านหนังสือ หรือทำกิจกรรมอื่นที่ชอบ เพื่อให้เพลิดเพลินแทนการสูบบุหรี่	17 (16.70)	45 (44.10)	40 (39.20)
12. ท่านไม่ไปดื่มสุรากับเพื่อนเพราะจะทำให้ท่านอยากสูบบุหรี่	26 (25.50)	29 (28.40)	47 (46.10)
13. ท่านเข้าร่วมในกลุ่มหรือชมรมเลิกบุหรี่	1 (1.00)	11 (10.80)	90 (88.20)
14. ท่านตั้งใจที่จะเลิกสูบบุหรี่เพื่อตัวท่านเองและคนที่ท่านรัก	24 (23.50)	53 (52.00)	25 (24.50)

หมายเหตุ * เป็นข้อความเชิงลบ

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพและปัจจัยพื้นฐาน กับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพและปัจจัยพื้นฐานกับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่สูบบุหรี่ โรงพยาบาลป่าซาง แบ่งออกเป็น

4.1 ความเชื่อด้านสุขภาพกับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ ใช้สถิติคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (the Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

จากการศึกษาพบว่า ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม แรงจูงใจด้านสุขภาพ การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์ ในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ ต่างก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $r = 0.385, p < 0.01$; $r = 0.299, p = 0.002$; $r = 0.402, p < 0.01$; $r = 0.467, p < 0.01$ ตามลำดับ ส่วนการรับรู้ความเสี่ยง ของการเกิดโรคจากการสูบบุหรี่ และการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.409$ และ 0.510 ตามลำดับ) ดังแสดงในตารางที่ 10

4.2 ปัจจัยพื้นฐานกับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ โดย เพศ ระดับการศึกษา และการมีประวัติสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนใกล้ชิดสูบบุหรี่ ใช้การวิเคราะห์ Independent t-test ส่วน อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่เป็นโรค ใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

จากการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา มีผลต่อการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ที่แตกต่างกัน โดยในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการศึกษา (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา) จะมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่สูงกว่าในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.013$) ในขณะที่ไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ระหว่างเพศชายและเพศหญิง รวมทั้งการมีประวัติสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนใกล้ชิดสูบบุหรี่ ดังแสดงในตารางที่ 11

เมื่อหาความสัมพันธ์ของ อายุ รายได้เฉลี่ย และระยะเวลาที่เป็นโรค กับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ พบว่า ปัจจัยพื้นฐานทั้ง 3 ข้างต้น ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.146, 0.194$ และ 0.711 ตามลำดับ) ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่

ความเชื่อด้านสุขภาพ	r	p-value
ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม	0.385	< 0.001
ความเชื่อด้านสุขภาพรายด้าน		
แรงจูงใจด้านสุขภาพ	0.299	0.002
การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค	0.083	0.409
การรับรู้ความรุนแรงของโรค	0.402	< 0.001
การรับรู้ประโยชน์ในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่	0.467	< 0.001
การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่	0.066	0.510

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของ ปัจจัยพื้นฐานในการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่ (Independent t-test)

ปัจจัยพื้นฐาน	จำนวน	Mean	S.D	p-value
เพศ				
ชาย	71	24.08	5.27	0.685
หญิง	31	24.48	4.27	
ระดับการศึกษา				
ไม่ได้เรียน	14	21.64	3.59	0.013
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	88	24.61	5.05	
ประวัติการสูบบุหรี่ของสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนใกล้ชิด				
ไม่มี	34	25.62	6.08	0.139
มี	68	23.50	4.18	

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานกับการปฏิบัติตนเพื่อเลิกสูบบุหรี่

ปัจจัยพื้นฐาน	r	p-value
อายุ	-0.15	0.146
รายได้เฉลี่ย	0.13	0.194
ระยะเวลาที่เป็นโรค	-0.04	0.711

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved